

RAAMATUNKÄÄNNÖSINSTITUUTTI

Sana sukukansoille

Vuosikertomus 2024

- Marinkielinen Raamattu valmistumassa s. 2
- "Herra on johtanut elämäni" s. 8

Sana sukukansoille – Vuosikertomus 2024

Sisällysluettelo

- 1** Kaikki ovat sen arvoisia, että heidän kielelleen käännettäisiin Jumalan sanaa
- 2** Marinkielinen Raamattu valmistumassa
- 4** ”Raamatusta tuli minun kirjani”
- 5** Lukijapalautteen kokoaminen on käännöstyön kohokohtia
- 6** Jumalan sanoja komipermjakkien kuultavaksi
- 7** Komiksi valmistunut Raamattu aktivoi seurakuntaa
- 8** ”Herra on johtanut elämääni” – Nina Zaitseva kertoo tiestään raamatunkääntäjäksi
- 10** Isän puhetta
- 11** ”Odotan psalmien julkaisua”
- 12** ”Kunne menet sinä, sinne menen minägi” – Ruutin kirjasta video livvinkarjalaksi
- 13** Vienankarjalaisen raamatunkääntäjä Raisa Remšujevan mietteitä: ”Šananlaškut karjalaisilla ta Piiplijašša”
- 14** ”Jumala kuuli rukouksemme – saimme Uuden testamentin vuorimariksi”
- 15** Valoa udmurttikyliin
- 16** Raamatunkääntäjien Ethnoarts-seminaari keräsi yli 150 henkeä Turkin Antalyaan

Sana sukukansoille – Raamatunkäännösinstituutin vuosikertomus 2024

Kansi: Marien perinteinen alkukesän kukkaisjuhla, Peledyš parem

Toimituskunta: Anita Laakso, Anne Boström, Marie Gumér, Helena Pitkäaho

Taitto: Pertti Haavisto, Painopaikka: Oy Silverprint Ab, Sipoo

Raamatunkäännösinstituutti ry, PL 272, 00531 Helsinki

Puh. 09-7744 350, info.fin@ibt.net, www.rki.fi, Y-tunnus: 0829514-9

Pankkiyhteys: Nordea FI77 2065 1800 0179 11, Rahankeräyslupa nro: RA/2022/1531

Keräysaika: 1.1.2023–. Venäjän alueen suomalais-ugrialaisten kielten raamatunkäännöstyöhön

Hallitus:

Heikki Jäntti (pj.), Mikko Sivonen (vpj.), Anna-Liisa Kaatrasalo, Harri Pottonen, Riitta Pyykkö ja Pekka Ylenius.

Kaikki ovat sen arvoisia, että heidän kielelleen käännettäisiin Jumalan sanaa

Heikki Jäntti
hallituksen puheenjohtaja
Raamatunkäännösinstituutti ry

Raamatunkäännöstyötä suomalais-ugrilaisille kielille on tehty vuosikymmeniä. Joku saattaisi ajatella, eikö jo riitä. Ei riitä. Vielä on niitä, joilla ei ole mahdollisuutta lukea ja kuulla Jumalan sanaa omalla äidinkielellään.

Toki kaikilla näillä kansoilla on jo vähintäänkin joitakin osia Raamatusta käännettynä, kahdella kansalla jopa koko Raamattu. Mutta käännöksen valmiiksi saattaminen, painaminen tai äänittäminen eivät vielä ole työn päätepiste. Pitää huolehtia siitä, että jokainen kieltä taitava saa käsiinsä tuon arvokkaan, elämää tuottavan Sanan.

Lähimpiä yhteistyökumppaneitamme, samaan perheeseen kuuluvia, ovat Tukholman ja Moskovan Raamatunkäännösinstituutit. Tämän vuoden alussa Tukholman toimistoa vuosia johtanut Brane Kalčević muisteli työuraltaan, miten neuvostoaikana omakielinen Raamattu oli vain venäläisillä, ukrainalaisilla ja virolaisilla.

– Nyt kielikartta ei ole enää täynnä valkoisia läiskiä, vaan jo kymmenet kansat itänaapurissamme ovat saaneet Jumalan sanaa omalla kielellään, iloitsee Brane.

Myös vuosikymmenet Tukholman toimistossa työskennellyt Kaisa Franzén toteaa, että niin Raamatun osat kuin laulukirjatkin olivat todella tarpeen.

– Olen onnellinen, että olen saanut olla tässä työssä mukana, sanoo Kaisa. – Sen myötä olen nähnyt kirjapainotekniikan kehityksen: aluksi tehtiin paljon käsityötä, nyt kaikki toimii digitaalisesti, olipa kyseessä Raamatun painaminen paperille tai sen äänittäminen sovelluksessa kuunneltavaksi.

Kipinän raamatunkäännöstyöhön Kaisa sai Helsingin toimiston Helena Pitkäaholta, jonka työrupeama on myös ollut vuosikymmenten mittainen.

Työ on Jumalan

Kun Neuvostoliitto avautui 1990-luvulla, oli siihen mennessä saatu Keski-Aasian kielille Uusia testamentteja valmiiksi – ne piti vain toimittaa kohdealueille. Myös suomen sukukielten käännösten valmistumisia on osunut tähän reilun kahdenkymmenen vuoden avoimempaan jaksoon. Sittemmin tilanteet ovat käyneet taas jossain määrin hankalammiksi.

– Jumalalla on oma aikataulunsa, se todistaa, että työ on hänen, ei meidän, Brane pohdiskelee.
– Tämä kaikki on hänen suunnitelmaansa, sekin, että minä olen tähän työhön tullut. Itse en olisi sitä osannut valita.

Samaa on Kaisakin ajatellut. – Tämä on todella ollut Jumalan työtä, me olemme olleet vain nappuloita, ja meistä huolimatta työ on mennyt eteenpäin, koska hän valitsi meidät sitä tekemään.

Nykyinen maailmantilanne ei ole käännös- ja painatustyötä pysäyttänyt. Päinvastoin, nyt on tärkeää kiirehtiä ja antaa sukukansoille Jumalan sanaa kaikin mahdollisin välinein, jotta sen lukemisen ja kuulemisen kautta syntyy usko pelastavaan Vapautajaan.

Vaikka sukupolvet vaihtuvat, työ jatkuu. Yhä edelleen kuulemme korvissamme kielisukulaistemme kysymyksen: ”Emmekö ole sen arvoisia, että kielellemme käännettäisiin Jumalan sanaa?”

Marinkielinen Raamattu valmistumassa

Teksti ja kuva: Tiina Ollikainen/RKI, Marien kansallinen Kukkaisjuhla pääkaupunki Joškar-Olassa

”Uusi testamentti mariksi julkaistiin vuonna 2007”, kertoo käännöstarikistaja Tiina Ollikainen. ”Sen jälkeen Vanhan testamentin kaikki 39 kirjaa on käännetty, alkaen Mooseksen kirjoista pikkuprofeettojen Malakian kirjaan saakka. Maritiimin tehtävä on ollut tarkistaa, testata, korjata ja konsultoida jokainen teksti niin sisällön kuin kielen puolesta. Viime vuoteen mennessä tarkistuksissa oli päästy pitkälle, ja vuoden mittaan totesimme, että suuri osa urakasta on suoritettu. Kertomusvuonna käännettiin kirjaan tarvittava Raamatun sanasto kokonaan ja laadittiin myös esipuhe.”

Tiina jatkaa: ”Marinmaan seurakunnissa Psalmit ovat Raamatun kirjoista kaikkein eniten käytössä – niitä luetaan, lauletaan ja opetellaan ulkoa. Koska Psalmien kirjan vahva sanoma on runomuotoinen, työ niiden parissa on vienyt paljon aikaa. Kuitenkin tavoitteet – konsultoinnin viimeistely, testaus ja kielen tarkistus – saavutettiin vuonna 2024.”

Hengellinen ja kielellinen aarre

Raamatun odotus tuntuu vahvasti marikansan keskuudessa. Anatoli Fadejev ja Anastasia Petrova kertovat, mitä omakielinen Sana ja usko Jumalaan heille merkitsevät.

Evankelista Anatoli Fadejev

”Kaksi vuotta sitten, tammikuussa 2023, näin erikoisen unen. Ufan kadut oli koristeltu ilmapalloilla, lipuilla, valokylteillä ja kukilla marikansan kunniaksi. Kylteissä luki mariksi sana ’käskevä’. Myöhemmin löysin sen Toisesta korinttilaiskirjeestä, kohdasta, jossa sanotaan ’Jumala, joka käski’ (II Kor. 4:6). Silloin ajattelin, että mareille on koittamassa suuri päivä, mutta ihmettelin myös, miten se olisi mahdollista, sillä olemme aina olleet muiden kansojen halveksimia. Meidänkö kunniaksi kadut olisi muka koristeltu?”

Siinä hetkessä uneni yhdistyi mielessäni raamatun-paikkaan – jos Jumala jotain käskee, silloin kaikki on mahdollista!

Marinkielisen Raamatun valmistuminen on vienyt kauan, ja kun se hetki vihdoinkin koittaa, on se valtava päivä marikansalle. Emme voi enää paeta vastuutamme ja sanoa, ettemme tienneet, mikä on Jumalan tahto, sillä nyt tulemme tuntemaan sen perin pohjin.

Raamatun ilmestyminen on korvaamaton lahja, jonka myötä kansamme historiassa avautuu uusi sivu. Raamattu auttaa kieltämme säilymään. Toivomme myös, että syntyisi lisää seurakuntia, joissa pidetään jumalanpalveluksia mariksi.”

Lastentarhanopettaja Anastasia Petrova

”Olen kotoisin Šorunžan kylästä Marinmaalta. Vanhempani käyvät uhrilehdoissa rukoilemassa marien jumalia, mutta noudattavat myös joitakin ortodoksien tapoja ja juhla-aikoja. Varttuessani aloin miettiä elämän tarkoitusta ja kiinnostuin itämaisistä uskonnoista. Kuulin kyllä myös Kristuksesta, mutta en voinut käsittää, miksi hän tuli maailmaan ja antoi naulita itsensä ristille. Jos hän on Jumala, miksi hän kuoli niin hirvittävällä tavalla? Nämä ajatukset risteilivät mielessäni, mutta en löytänyt vastauksia. Minusta tuntui, että kristinuskoa on mahdotonta käsittää.

Opiskeluaikana kävin protestanttisessa kirkossa. Kerran jumalanpalveluksessa aloin itkeä tunte-

sani Jumalan rakkauden minua kohtaan. Sain vastauksen kysymyksiini: Jeesus tuli maailmaan, antoi naulita itsensä ristille ja kärsi kauhean kuoleman, koska rakastaa minua! Siitä asti olen seurannut häntä. Liityin Joškar-Olan metodistiseurakuntaan, jonka toiminnassa olen aktiivisesti mukana. Alkuun sukulaiseni suhtautuivat varauksellisesti siihen, että elämäni muuttui kokonaan, mutta nyt he ovat hyväksyneet ratkaisuni.

Olen kiitollinen siitä, että Raamattua on käännetty äidinkielelleni. Kun ensimmäistä kertaa aloin lukea Sanaa mariksi, olin hämmästyneet ja innoissani, sillä tunsin Jumalan puhuvan suoraan minulle. Herra näytti, että hän tuntee minut paremmin kuin osaan ajatellakaan ja että hän on kaikkien heimojen ja kansojen Jumala. Hän puhuu kieltäni ja ymmärtää minua, koska on luonut minut. Lukiessani ja kuullessani Sanaa tai ylistyslauluja omalla kielelläni opin Jumalasta aina jotain uutta.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2007, 2021), digi- ja audio-UT (2019)
- 1. Mooseksen kirja (2014, 2017)

Ajankohtaista

- Raamatun julkaisu

Marin kannatusviite 3078

"Raamatusta tuli minun kirjani"

Ersäläinen kielitieteilijä Tatjana Rjabova on työskennellyt kielen ja kulttuurin opettajana sekä sanomalehti Erzjan Pravdan toimittajana. Ennen eläköitymistään hän oli mukana raamatunkäännöstyössä ja vastasi suurelta osin lukijapalautteen .kokoamisesta. Tatjana kertoo, miten Sana on vaikuttanut hänen elämäänsä.

Teksti ja kuva: Tatjana Rjabova/RKI

"**T**utustuessani Raamattuun havaitsin, että vaikka ymmärrän tekstin venäjäksi, se avautuu syvemmin ja luontevammin äidinkielelläni. Sydämessäni kaipaen omakielisiä sanontoja, rukouksia ja ilmaisia. Ne tulevat lähelle ja ilmaisevat sisimmät tunteet muunkielisiä paljon voimakkaammin. Raamatun merkitys muuttui täysin, kun sain lukea sitä ersäksi: Jumalan sana puhui henkilökohtaisesti juuri minulle, ja siitä tuli minun kirjani."

Näin kävi myös palautteen antaja Nina Karginalle: "Sain ersäksi käännetyin Saarnaajan kirjan, josta pyydettiin antamaan palautetta. Noin viikon verran luin tekstiä, ja se vaikutti minuun todella voimakkaasti. Olin aikaisemmin lukenut Saarnaajaa venäjäksi, mutta se ei ollut puhutellut minua mitenkään erityisellä tavalla. Nyt oli toista: teksti pysäytti, laittoi pohtimaan elämääni ja arvioimaan tekojani ja vaikuttimiani. Sama koskee ersänkielistä Psalmin kirjaa, jota luen jatkuvasti."

15-vuotias Aleksandr Zivajev puolestaan sanoo: "Ersän tekstistä on mielenkiintoista löytää ja painaa mieleen uusia sanoja. Raamattu auttaa minua tuntemaan syvemmin äidinkieltäni."

Jumalan ääni

Uusi testamentti julkaistiin ersäksi vuonna 2006, ja siitä tehtiin audioversio vuonna 2018. Tatjana kuvailee äänitystyötä seuraavasti:

"Ersäksi käännetyin Sanan vaikutus oli niin suuri, että heidän oli illalla vaikea eläytyä teatterirooleihinsa."

"Tekstin äänittäminen oli meille mukana olleille vahva kokemus. Suurimman osan Uudesta testamentista lukivat Mordvan kansallisteatterin näyttelijät. Nämä miehet tunnustivat, että ersäksi käännetyin Sanan vaikutus oli niin suuri, että heidän oli illalla vaikea eläytyä teatterirooleihinsa. Itse seurasin UT:n äänitystä tarkkaa-

mosta käsin. Kun eräänä päivänä kuulokkeista kaikui äidinkielelläni, 'Älä pelkää, minä olen sinun kanssasi. Minä en jätä sinua', aloin hillittömästi itkeä. Lukija oli pastori Aleksei, mutta minulle se oli Jumalan ääni, jonka kuulin sisimmässäni. Raamattu kansan omalla kielellä on sanoinkuvaimattoman iso asia."

Ersänkielisen koko Raamatun on tarkoitus valmistua lähivuosina.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006), digi- ja audio-UT (2018)
- Psalmit (2011)
- Ruut, Sananlaskut, Saarnaaja, Laulujen laulu ja Joona (2020)

Ajankohtaista

- 1. ja 2. Mooseksen kirjan julkaisu ja muiden VT:n kirjojen tarkistus

Ersän kannatusviite 3094

Lukijapalautteen kokoaminen on käännöstyön kohokohtia

Mokšaksi julkaistut raamatunosat ovat ahkerassa käytössä. Ilahduttavaa on, että nuoret kiinnostuvat Jumalasta. Larisa kuuli äidinkielistä Uutta testamenttia ensimmäistä kertaa häissään Saranskissa: "Kun pastori alkoi lukea mokšaksi, tunsin, kuinka se oli kaunista ja kohtikäyvää." Hänelle jäi toive kuulla omakielistä Sanaa jatkossakin.

Teksti: Riitta Pyykkö/RKI, Kuva: O. Kugappi/RKI

Kuluneen vuoden aikana mokšan käännösprojektissa on ollut työn alla Psalmien kirja. Työryhmä on koennut lukijapalautetta käännöksestä ja saanut samalla tietoa mokšaksi jo julkaistujen raamatunosten käytöstä. Palautteesta selviää, että omakielisen Sanan tutkiminen vahvistaa halua rukoilla ja tuntea syvemmin Raamattua.

Psalmeja odotetaan mokšalaisten parissa hartaasti. Yksi palautteen antajista kertoi alkaneensa Uuden testamentin jälkeen lukea päivittäin Psalmeja venäjäksi, kun omalla kielellä niitä ei vielä ole. Hyvä uutinen on, että kirja on pian tulossa myös mokšaksi.

Mokšatiimin käännöstarkistaja Riitta Pyykkö toimi aiemmin mokšan lähisukukielen, ersän, projektissa ja kokosi tuona aikana lukijapalautetta Psalmeista. Riitta kertoo:

"Eräässä kylässä testaukseen osallistunut Vijan tunsu hyvin Raamattua ja oli lukenut Psalmeja

niin paljon, että osasi niitä ulkoa. Ersäläistä käännöstä hän ei kuitenkaan ollut koskaan aiemmin nähnyt. Annoin Vijanille psalmitekstin ja pyysin lukemaan siitä kappaleen ääneen. Vijan aloitti, mutta ei päässyt ensimmäistä lausetta pidemmälle, kun vaikeni kokonaan.

'Mitä tapahtui? Ei kai tekstissä ole jotain aivan kummallista', ajattelin. Sitten ymmärsin, ettei Vijan liikutukseltaan pystynyt puhumaan. 'Tämä on kuin rukousta!' mies sai viimein sanotuksi. Teksti kosketti häntä sydänjuuriin saakka. Tyynnyttyään hän jatkoi lukemista ja vastaili innostuneesti kysymyksiini. Työskentelymme jatkui iltamyöhään, ja kun tuli aika hyvästellä Vijan perheineen, jätin heille mukana olleen ylimääräisen psalmitekstin kopion.

Seuraavana päivänä Vijan soitti ja kertoi lukeneensa Psalmeja yötä myöten. Hän oli aivan hämmästyksen lyömä: 'Tuntuu kuin lukisin niitä ensimmäistä kertaa!'

Psalmien rikkaus avautui Vijanillekin vasta oman kielen kautta. Siksi on tarpeen saada ne käännettyä myös mokšaksi."

Julkaistu

- Uusi testamentti (2016), digi-UT (2018)
- 1. ja 2. Mooseksen kirja (2020)
- Sananlaskut (2021, 2022)
- Joonan kirja (2022)

Ajankohtaista

- Psalmien valmistelu julkaistavaksi

Mokšan kannatusviite 3104

Mokša

Teksti: Anne Kuosmanen, Kuvat: R. Petrova/RKI

Uusi testamentti komipermjakkiksi äänitettiin viime syksynä Kudymkarissa Permin Komin kansallisteatterin studiossa. Äänitystyö kesti noin kolme kuukautta, ja sitä tehtiin yhdessä Faith Comes By Hearing -järjestön kanssa. Kansalliset kääntäjämme Raisa Petrova ja Ljudmila Nikitina ohjasivat lukemista yhdessä äänittäjä Šavkat Dusmatovin kanssa. Tekstiä lukemaan saatiin kansallisteatterin näyttelijöitä, kielitehtailijöitä, kirjailijoita, opettajia ja opiskelijoita. Kääntäjämme sekä muutamat muut komipermjakin kieltä hyvin tuntevat kudymkarilaiset toimivat äänitarkkailijoina. Äänityksen seuraaminen oli todella vaativaa: sanan merkitys nimittäin voi riippua siitä, millä tavalla sen paino on.

Tarkkuutta vaativan työn ohella oli monia käytännön haasteita: syksy on flunssaista aikaa, ja osa ääninäyttelijöistä sairastui. Esirukous auttoi – jokaiselle tekstille löydettiin sopivat lukijat.

Ymmärrettävää kieltä

Raisa-kääntäjän hyvä ystävä Anna tuli studiolla auttamaan. Hän istui ja kuunteli lukemista, kun yhtäkkiä hänen poskilleen alkoivat

Raisa, Anna ja Šavkat

virrata kyneleet. ”Vuosikymmenien ajan olen kuullut Jumalan sanaa vieraalla kielellä. Mutta nyt, kun Jumala puhuu omaa kieltäni, hänen sanansa koskettavat sydäntäni syvältä – pohjia myöten!”, Anna kertoi.

Yksi kansallisteatterin näyttelijöistä oli harjoitellut tekstiä kotonaan kotiväen ja sukulaisten kuullen. Väki oli kuunnellut hiljaa ja keskittyneesti, ja lukemisen päätyttyä kuului ihmetteleviä kommentteja: ”Mehän ymmärsimme nyt kaiken, ihan kaiken!” Meille suomalaisille tämä komipermjakkien ihmetys ei ehkä heti avaudu, mutta kun muistamme, että nämä ihmiset ovat tähän asti kuulleet Raamattua vain vieraalla kielellä, käsitämme heidän reaktionsa. Sanat, jotka eivät ole koskaan todella auenneet heille, muuttuivat nyt eläviksi ja puhutteleviksi!

Äänitystyö Kudymkarissa saatiin valmiiksi 18. joulukuuta 2024, minkä jälkeen äänitetty materiaali vielä editoidaan.

Miksi äänikirjan tekeminen sitten on niin tärkeää? Eikö painettu julkaisu riitä? Venäjän vähemmistökielten puhujat eivät oletottuneet lukemaan omakielistä tekstiä, mutta kaikki ymmärtävät puhuttua kieltä. Siksi äänikirja onkin monille ensimmäinen, tärkeä kokemus Jumalan sanasta omalla kielellä. Komipermjakeille on valmistumassa suuri lahja: pian he kuulevat itse, kuinka Jumala puhuu heille ymmärrettäviä sanoja rakkaudesta.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2019)

Ajankohtaista

- Ruutin ja Jesajan kirjan testaus, Jeremian ja Danielin kirjan kääntäminen
- Uuden testamentin äänitetyn materiaalin editointi
- Psalmien, Sananlaskujen ja Saarnaajan kirjan julkaisu ja käyttöönotto

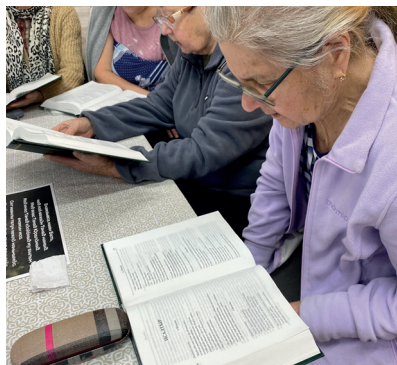
Komipermjakin kannatusviite 3049

Komiksi valmistunut Raamattu aktivoi seurakuntaa

Teksti: Marja Kartano, Kuvat: N. Vattuleva, B. Kalčević/RKI

Raamattu ilmestyi komiksi vuoden 2023 lopulla, ja vielä saman vuoden puolella sen painos kuljetettiin Kominmaalle. Raamatun käyttöönottojuhlia vietettiin Komin evankelisessa kirkossa Syktyvkarissa 7. tammikuuta 2024. Pian tieto omakielisestä Sanasta alkoi saavuttaa uskovia eri puolilla laajaa tasavaltaa, ja kirjoja haettiin ja vietiin eri seurakuntiin.

Raamatun käyttöönottoa on edistänyt Telegramsomealustalla toimiva nettilukupiiri, jonka ovat perustaneet komin käännösryhmässä yli kaksikymmentä vuotta työskennellyt Nina Vattuleva sekä hänen sisarensa Olga, joka toimii Šoinatyn kylän seurakunnan johtajana. Lukupiirissä oli aluksi tarkoitus tutkia Raamatusta pari kolme lukua arkiaamuisin. Pian kävi kuitenkin selväksi, että piiriä olisi pidettävä myös iltaisin, sillä kaikille halukkaille ei aamuaika töiden vuoksi käynyt. Innokkaimmat osallistuvat sekä aamulla että illalla.

Nettilukupiirissä tutkitaan Raamattua.

Raamatun lukeminen aloitettiin Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta, ja vuoden 2024 loppuun mennessä on päästy jo Jesajan kirjaan. Päivittäin on ollut mukana keskimäärin kaksikymmentä henkeä, jotka vuorotellen lukevat tekstiä ääneen. Nettitapaamisen lopuksi Nina tai Olga tekee lyhyen yhteenvedon luetusta, minä jälkeen on vielä mahdollisuus

Kominkielinen Raamattu julkaistiin v. 2023.

esittää kysymyksiä chatin kautta. Niihin vastaamisessa auttaa Komikirkon pastori Daniil Popov. Toisinaan kysymykseen löytyy vastaus, kun Raamatun lukemista jatketaan.

Uutta aineistoa tarvitaan

Omakielisen Raamatun ilmestyminen on aktivoinut uskovia tekemään tavoitettavaa työtä oman kansansa keskuudessa. Yhtenä esimerkkinä tästä on raamattuaiheisen kalenterin laatiminen. Kalenterissa on Isä meidän -rukous, psalmeja ja katkelma Sananlaskujen kirjasta sekä kuvia Komin luonnosta. Viimeisellä sivulla annetaan osoite, josta kominkielisen Raamatun voi saada.

Komiseurakunnalla on myös suunnitelmassa äänittää Psalmit.

Kääntäjä Nadežda Gabova haluaa edistää ja tukea omakielisen Raamatun käyttöä seurakunnan keskellä ja toiminnassa. Hän pitää pyhäkoulua Podjelskin seurakunnassa, jonka emokirkko Komikirkko on, ja osallistuu myös ulkopuolisille suunnattujen tilaisuuksien järjestämiseen. Näissä ja muissakin työmuodoissa tarvitaan kipeästi kominkielistä aineistoa. Nadežda onkin jo alkanut kääntää uusia hengellisiä lauluja komiksi.

Kysymyksiä chatissa

Julkaistu

- Raamattu (2023)

Ajankohtaista

- Lastenraamatun (2010) tekstin päivittäminen vastaamaan vuonna 2023 julkaistua Raamattua.

Komin kannatusviite 3052

"Herra on johtanut elämääni"

Nina Zaitseva kertoo tiestään raamatunkääntäjäksi

Teksti: Nina Zaitseva, Anita Laakso, Kuvat: N. Zaitseva, L. Tširkova/RKI

Nina Zaitseva (s. 1946) on vepsän kielen tutkija, filologian tohtori, lukuisten oppi- ja sanakirjojen tekijä. Raamatunkäännöstyöhön hän tuli mukaan 1990-luvun alkuvuosina ja on sittemmin kääntänyt vepsäksi Uuden testamentin, Psalmit ja muita Raamatun kirjoja. Hän on kääntänyt myös Kalevalan ja julkaissut runoja sekä vepsäläisten Virantanaz-eepoksen.

Nina Zaitseva ja vepsän psalmikooste

"Olen syntynyt Keski-Vepsässä Vologdan alueella Voilaht-nimisessä kylässä. Vanhempani olivat vepsäläisiä, ja kotona samoin kuin koko kylässä puhuttiin vepsää. Äitini toimi kyläkoulun opettajana ja oli opettanut myös vepsää 1930-luvulla, jolloin sen opetus sallittiin. Minun kouluajanani opetuskielenä oli venäjä. Alakoulussa saimme puhua vepsää välitunneilla, mutta myöhemmin siitä tuli rangaistava teko. Yläkoulun jälkeen sain stipendin ja opiskelupaikan Vologdan yliopistosta, missä päämääränäni oli valmistua venäjän kielen ja kirjallisuuden opettajaksi. Kävin kolmatta vuosikurssia, kun ohjaajani näytti minulle artikkelia, joka oli otsikoitu: "Itämerensuomalaisia kieliä opetetaan ja tutkitaan Petroskoissa". Sydämeni alkoi takoa, kun kielten joukossa oli myös vepsä.

Hyvä päästötodistukseni avasi ovet jatko-opintoihin Petroskoihin. Valmistuttuani filologian

kandidaatiksi sain viran Kielen, kirjallisuuden ja historian tutkimusinstituutista, missä toimin 55 vuotta vepsän tutkijana. Rakastin työtäni. Uudet tuulet alkoivat puhaltaa 1990-luvulla. Petroskoissa perustettiin Vepsän kulttuuriseura sekä termikomisio tavoitteena luoda sanastoa kouluopetusta, sanomalehtiä, TV- ja radiolähetyksiä varten. Tutkimustyön lisäksi olin Kodima-sanomalehden (1993-) toimittajana seitsemän vuotta.

Uusi tehtävä

Eräs Raamatunkäännösinstituutin (RKI) työntekijä tutustui Šoutjärvellä vuonna 1989 kotiseutututkija Rjurik Loniniin ja pyysi tätä kääntämään vepsäksi kirjasen nimeltä Jeesuksen elämä. Vepsän oikeinkirjoitus ei ollut vielä vakiintunut, ja siksi minua tarvittiin avuksi. Korjasin tekstin, ja sen jälkeen RKI kysyi minua Markuksen evankeliumin kääntäjäksi. Alun

"Raamattu ei ole tavallinen kirja – se on Jumalan sana. Tämä on minulle tärkeä asia."

epäroinnin jälkeen olin valmis tehtävään. Tiesin, että Raamattu on kirja, jota maailmassa kaikkein eniten käännetään, ja kielentutkijana ymmärsin, kuinka paljon sen käännös kehittää kieltä. Sitä paitsi RKI:n käännöstarkistajat, konsultit ja koulutustapahtumat olisivat tukenani. Markuksen evankeliumi julkaistiin v. 1992, ja sen jälkeen jatkoin muiden Raamatun kirjojen kääntämistä.

Vepsä on pienen kansan kieli, kirjoitetun kielen historiakin on lyhyt. Epäilin, löytyisikö vepsästä sanoja ja termejä Raamattuun. Vepsäksi ei milloinkaan ollut julkaistu niin laajoja proosatekstejä kuin aloin kääntää Raamatusta. Vepsän kieli kehittyikin suuresti, ja kiitos Herralle, että näin on tapahtunut.

Käännöstyön haasteita ja iloja

Kun vepsää alettiin 1990-luvun alussa opettaa kouluissa, oli pula kirjallisuudesta. Siitä syystä raamatunkäännöksiä käytettiin kouluissa äidinkielen oppitunneilla.

Uusi testamentti vepsäksi valmistui v. 2006; Taustalla Himjoen kirkko.

Sillä on suuri merkitys. Raamattu ei ole tavallinen kirja – se on Jumalan sana. Tämä on minulle tärkeä asia.

Alussa vaikealta tuntui se, että tunsin hyvin vähän Raamattua, sillä Neuvostoliiton aikana ei ollut mahdollisuuksia tutustua siihen. Isäni oli puolueen jäsen, eikä kotona milloinkaan puhuttu Jumalasta. Vain mummon luona kuulin jotain Hänestä. Vasta käännöstyön kautta opin tuntemaan Kirjojen Kirjaa.

Tunsin hyvin vepsän murteet, mutta aina ei ollut helppoa valita murre sanoista sopiva vastine kirjakielen. Jopa tärkein sana, Jumala, toi pohdittavaa. Vepsän murteissa on kaksi Herra-sanaa: Jumal ja Sur' Sünd. Vepsässä molemmat sanat tarkoittavat Ju-

malaa. Rukouksissa vepsäläisten enemmistö käyttää sanaa Sünd tai Sur' Sünd (Sur' Sünduizem – Herrani, Jumalani), muissa tilanteissa sanotaan Jumal.

Uusi testamentti ja osia Vanhasta testamentista on julkaistu. Voimme puhelimestakin kuunnella Raamatun sanaa vepsäksi. Työme alussa jotkut sanoivat, ettei vepsän kielellä ole tulevaisuutta ja että se kuolee pian. Niin ajateltiin, mutta kaikki on Herran, tai kuten vepsäläiset sanovat, Suren Sünduizen kädessä. Ei ollut satumaa, että opiskelin kieltä Petroskoissa tai että tutkijana kiersin kaikki Vepsänmaan kolkat. Näen ja ymmärrän, että Herra on johtanut ja ohjannut elämäni.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006), digi- ja audio-UT (2022)
- Psalmi (2012), digi- ja audio-Ps. (2022)
- Sananlaskujen kirja (2016)
- Joonan kirja (2019)
- Ruutin kirjan videoversio (2021), Ruutin kirja (2023)
- Valitut psalmit (2021)

Ajankohtaista

- Danielin kirjan julkaisu

Vepsän kannatusviite 3133

Vepsä

Isän puhetta

Mansiksi ilmestyi ensimmäistä kertaa raamatunkertomuksia vuonna 1996, jolloin painettiin kirja nimeltä Jeesuksen elämä. Julkaisusta tuli niin suosittu, että sitä käytettiin mansin kielen oppitunneilla lukukirjana. Samoihin aikoihin alettiin kääntää evankeliumitekstejä, joista ensimmäisenä valmistui Markus (2000).

Mansinkielinen Luukkaan evankeliumi oli vielä valmisteilla, kun kirjailija Nikolai Sadomin hioi painettavaksi tuhlaajapoikavertauksen. Käännöksen viimeisteli tunnettu filologi Klavdia Afanasjeva. Teksti sai nimekseen ”Kertomus isästä ja pojasta”, sillä ilmaisulle ”tuhlaajapoika” ei löytynyt sopivaa mansinkielistä vastinetta. Traktaatti ilmestyi vuonna 2007.

Käännöstarkistaja Marja Taivassalolla on mansien pariin tekemillään työmatkoilla ollut tilaisuus jakaa myös kyseistä traktaattia ja saada siitä lukijapalautetta. Hän on havainnut, että vaikka Raamatun sanoma on useimmille manseille vieras, omalle kielelle käännettyt tekstit kiinnostavat heitä.

Perhesuhteet ovat tärkeitä

”Kyllähän manseilla näkee perinteistä perhemallia enemmän kuin meillä”, Marja sanoo. ”Sen mukaan, mitä olen nähnyt, lapset tottelevat vanhempiaan ja isovanhempiaan.” Perhesuhteet ovat tärkeitä, ja vertaus tuhlaajapojasta koetaankin koskettavaksi. Kertoohan se Isä-Jumalan rakkaudesta ja halusta armahtaa ihmistä.

Nyt teksti julkaistiin uudelleen nimellä *Kertomus isästä ja kahdesta pojasta*. Käännös on Luukkaan evankeliumista (2014), ja kaksikielisiä perheitä varten mansin rinnalle lisättiin sama teksti venäjäksi. Kirjaseen saatiin myös uusi, mansikulttuuriin sopiva kuvitus. Painos valmistui syksyllä, ja se lähetettiin Siperiaan mansien parissa toimivan seurakunnan käyttöön.

Julkaistu

- Jeesuksen elämä (1996)
- Evankeliumit (2000–2014)
- Raamatun kertomuksia (2003)
- Joona (2016)
- Kertomuksia Lastenraamatusta (2020)
- Suuri kalansaalis ja muita Isämme kertomuksia (2023)
- Kertomus Isästä ja kahdesta pojasta (2024)

Ajankohtaista

- 1. Moos. 1–3 tekstin tarkistus, kuvitus ja taitto

Mansin kannatusviite 3065

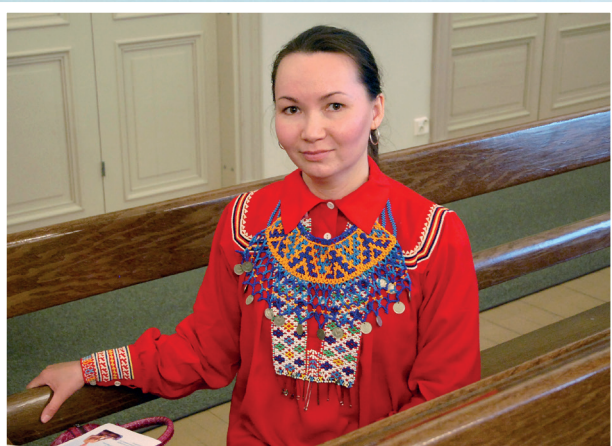
Teksti: Anita Laakso

Kuvat: E. Mäkelä/RKI (Kirjasta Kertomus isästä ja kahdesta pojasta)

"Odotan psalmien julkaisua"

"Viime syksynä kuulin, että hantiksi käännetty psalmikooste on tarkoitus julkaista pian", Nadežda Griškina kertoo. "Se ilahdutti, sillä psalmeja ei ole aikaisemmin ilmestynyt hantiksi. Ja kuitenkin niitä meillä todella kaivataan. Odotan kovasti tätä julkaisua!"

Teksti: Nadežda Griškina, Anita Laakso, kuvat: RKI, L. Rusmilenko

Missä olet, korkein Jumala?

"Kun lapsena olin vaarassa hukkaa, näin taivaalla valoa sädehtiviä enkeleitä. Siitä alkaen teki mieleni päästä sinne, mistä enkelit tulivat. Kukaan ei kuitenkaan osannut kertoa minulle niistä eikä Jumalasta. Hantien uskomusten mukaan on olemassa korkein Jumala, joka on niin kaukana, ettei ihminen voi saada häneen yhteyttä.

Koska kansani ei tunne elävää Jumalaa, se pelkää pahoja voimia, on kiinni taikauskossa ja pakanallisisissa tavoissa. Päätin, etteivät itse tehdyt jumalat voi auttaa enkä halunnut enää osallistua perheeni uhrimenoihin. Siitä syystä omaiset alkoivat vieroksua minua, ja minusta tuli yksinäinen.

Rukoustehtävä

Opiskellessani Hanty-Mansijskissa tutustuin uskoviin ja lähdin seuraamaan Jeesusta. Koska en enää palvonut hantien jumalia, olin sukulaisteni mielestä luopio, joka oli hylännyt hantikansan, mutta asia oli päinvastoin. Nyt näen sukuni ja kansani Jumalan rakkauden kautta ja rukoilen heidän puolestaan.

Oikeastaan hantit ovat hyvin avoimia evankeliumille, sillä he tajuavat, ettei ihminen selviä tässä maailmassa omin voimin. Viime aikoina hanteja onkin tullut uskoon Jamalin Nenetsian piirikunnassa poh-

joisessa samoin kuin lännessä Surgutin alueilla, mikä on iso rukousvastaus. Tiedän, että Suomessakin rukoillaan hantien puolesta.

Jumala puhuu hantia

On tärkeää, että Raamattua käännetään hantiksi. Kun Jumala puhuu omaa kieltämme, on se selvä todistus siitä, että Jeesus on tullut pelastamaan myös meitä.

Äänitetyllä Sanalla on suuri merkitys evankelioinnissa. Erityisen merkittävää se on niille, jotka puhuvat hantia, mutta eivät ole tottuneet lukemaan sitä. Itse luen kieltämme sujuvasti, mutta kun ensimmäistä kertaa kuuntelin evankeliumitekstejä hantiksi, valtava ilo täytti mieleni. Tunsin Jeesuksen puhuvan suoraan minulle!"

Julkaistu

- Markus, Luukas + digi- ja audioversio, Apostolien teot, 1. Mooseksen kirja, Joonan kirja (2000–2018)
- Raamatun kertomuksia (2003, 2005, 2023)

Ajankohtaista

- Psalmikoosteen julkaisu

Hantin kannatusviite 3010

Ruutin tekstin lukija Aira Sumiloff ja äänitarkkailija Marie Gumer (oik.)

“Kunne menet sinä, sinne menen minägi” – Ruutin kirjasta video livvinkarjalaksi

Teksti: Marie Gumer, Kuva: H. Jäntti/RKI

Ruutin kirjan videoversio julkaistiin livvinkarjalaksi loppuvuodesta 2024. Videolla kuultava äänite nauhoitettiin syksyllä. Äänensä tekstille antoi livvinkarjalaa äidinkielenään puhuva Aira Sumiloff, joka on saanut karjalankieliseltä yhteisöltä kiitosta luennastaan.

Ruutin kirja on yksi Vanhan testamentin historiallisista kirjoista. Se ilmestyi livvinkarjalaksi ensimmäistä kertaa vuonna 2020 nimellä Ruutan kniigu. Tekstin on kääntänyt karjalainen runoilija ja kirjailija, Kotkatjärvellä opettajana toiminut Zinaida Dubinina (1934–2022). Hän on kääntänyt livvinkarjalaksi myös Uuden testamentin ja Psalmit.

Kertomus uskollisuudesta

Ruutin kirja kertoo uskollisuudesta ja siitä seuraavasta siunauksesta. Tarinan keskushenkilö on nuori moabilainen nainen, Ruut, joka menee naimisiin Juudan maasta Moabin maahan nälänhätää paenneen Mahlonin kanssa. Nälänhätää paossa ovat myös tämän isä Elimelek, äiti Noomi ja veli Kiljon, joka ottaa vaimokseen Orpanimisen naisen.

Myöhemmin niin veljekset kuin perheen isä kuolevat, ja leskeksi jäänyt Noomi päättää palata kotiinsa Juudaan, jossa nälänhätä on hellittänyt. Hän käskee miniöi-

tään eroamaan itsestään ja etsimään uudet aviomiehet. Orpa hyvästelee anoppinsa, mutta Ruut ei tahdo jättää Noomia ja sanoo: “Kunne menet sinä, sinne menen minägi, kunne jäät sinä, sinne jään minägi. Sinun rahvas on minungi rahvas, sinun Jumal on minungi Jumal.” (Ruutan kniigu 1:16)

Uuden kansan keskuudessa Ruut tekee työtä viljapellolla ja tapaa Boaksen, joka on kuolleen Elimelekin rikas sukulainen ja perheensä sukulunastaja: hänellä on oikeus lunastaa Elimelekin perintömaa, jotta Noomin ei tarvitse myydä sitä suvun ulkopuolelle. Boas käyttää lunastusoikeuttaan ja menee Ruutin kanssa naimisiin. He saavat pojan nimeltä Obed, jonka pojasta lisaista tulee kuningas Daavidin isä.

Ruutin tarina tulee karjalaisia lähelle

Ruutin kirjan videossa nähtävät tapahtumat on sovitettu raamatun aikaiseen ympäristöön. Karjalaisille tuttuja elementtejä Ruutin kirjassa ovat mm. agraarielämän

kuvaus ja sukurakkaus, minkä takia tarina tuntuu erityisen läheiseltä.

Video löytyy Raamatunkäännös-instituutin YouTube-kanavalta nimellä “Ruutin kirja livvinkarjalaksi”. Lisäksi äänite tulee saataville Finugorbib-sivustolle.

Julkaistu

- Lastenraamattu (1995, 2009)
- Uusi testamentti (2003)
- Psalmit (2006)
- 1. Mooseksen kirja (2010)
- Joonan kirja (2012, 2020)
- Sananlaskujen kirja (2014)
- Jesajan kirja (2015)
- Ruutin kirja (2020), Ruutin kirjan videoversio (2024)
- Kertomuksia Lastenraamatusta (2023)

Ajankohtaista

- Danielin kirjan julkaisu

**Livvinkarjalan
(aunuksenkarjalan)
kannatusviite 3023**

"Šananlaškut karjalaisilla ta Piiplijašša"

"Piiplijan Šananlaškuja kiäntyässä huomasin, jotta tämä ei ole vieraš, vain hyvin lähini ilmaisukeino. Šananlaškuja on ollun karjalaisilla šamoin kun monilla muilla kanšoilla eri puolissa maailmaa. Tietyšti joka perinteheššä šananlaškut erotah, on tärkeimpie teemoja, mi riippuu eruojista oloista ta tavoista. Kuitenki näkyvästi on yhtehisie.

Teksti: Raisa Remšujeva, Kuvat: R. Remšujeva, S. Saari/RKI

Ušiemmičči šananlašku-
loilla on opaštavaini
merkityš. Niitä käytettih
jokapäiväseššä elämäššä
ta ne liittyttih kiintiešti tapoih ta ri-
tualiloih. Karjalaisilla šananlaškut
ollah runomittasie, šentäh ne
helpošti tartutah piäh.

Muissan pieneštä šuat'e, kun
muamoni näijen avulla lyhyöšti
pakasi meilä, mit'ein on oltava ta
konša mit'einki pitäy käyttäytyö.

Pereheššä lapšet opaššuttih nou-
tamah tapoja ta aina autettih
vanhempieh. Voipi šanuo koko
ympäristö ošallistu lapšien kaš-
vatukšeh, piti kunnivoittua ta
kuunnella vanhempien lisäkši hei-
molaisie ta kaikkie kyläläisie.

Niin kun ni Piiplijašša šanan-
laškujen avulla opaššettih elämäh
šiivolla, nakrettih pahoin käyt-
täytyjje, laiskoja. Ken on tottun
ruatamah, ne eletähki paremmin.

*Väli on vičča viännetyllä, väli viän-
tämättömällä, väli on lapšella
n'euvotulla, väli n'euvomattomal-
la. – Viännetty vičča on lujempi,*

paremmin keštäy, šamoin hyvin
opašsettu lapši on parempi, mitä
tottelomatoin.

*Kenen jalat kapšau, šen šuu
n'apšau. – Ken poikkoh ruatau, še
paremmin pärjyöy.*

*Mitä haukkuu šuuri koira, šitai pie-
ni räyrättäy. – Mit'ein šuuremmat
toimitah, šamua lapšet matkitah.*

*Lyhyöt on valehen jälet. – Ruven-
net kun valehtelomah, ka še rutto
tulou ilmi.*

*Kepie on malittu šauvan nenäššä.
– Matalla lähtiessä otat šauvan ta
muissa lukie malittu, še ei äijyä
paina.*

*Tiet kulkou taloja myöt'e, ineh-
miset t'eitä myöte, šanat kulkou
šuita myöt'e. – Näin ne uutiset
levitäh.*

Varmašti ušon, jotta Piiplijan
šananlaskuloista, kuin ni rah-
vahan viisahista sanoista tark-
ka lukija löytäy miettimisen ai-
hetta ta mieltäy niihi kaunehih
vertaukših."

Raisan äiti Santra Remšujeva (1914–2010)
ja perheen jälkikasvu

Julkaistu

- Uusi testamentti + digi- ja audio-UT (2011)
- Raamatun kertomuksia -kirja (sis. CD) (2018)
- Joonan kirja (2020)
- Psalmikooste (2023)

Ajankohtaista

- Šananlaskujen käännöksen tarkistaminen

**Vienankarjalan
kannatusviite 3036**

*malittu = rukous
matalla = matkalle
nakrettih = soimattiin
pakasi = opetti
poikkoh = ahkerasti
ruatamah = tekemään
rutto = nopeasti*

*räyrättäy = räksyttää
šuat'e = asti
ta = ja
ušiemmičči = tavallisesti
vičča = vitsa
väli = ero
äijyä = paljon*

"Jumala kuuli rukouksemme – saimme Uuden testamentin vuorimariksi"

Teksti ja kuva: Julija Rozova

Sen jälkeen, kun perheeni tuli uskoon, toimitettiin kyläämme Vizimjaryyn hengellisiä kirjoja. Niiden joukossa oli vuorimarinkielinen Jeesuksen elämä -kirjanen. Luettuamme sen aloimme rukoilla, että aikuisillekin olisi kirja Jumalasta. Vastauksena rukouksiimme vuonna 2014 ilmestyi Uusi testamentti vuorimariksi. Se oli meille Jumalan lahja. Sitä lukiessa avautuivat monet kohdat, joita emme venäjäksi ymmärtäneet. Olemme hyvin kiitollisia siitä, että meille on julkaistu omakielinen Uusi testamentti. Toivomme, että vuorimariksi tulisi lisää kirjoja, joista voimme oppia tuntemaan Jumalaa.

Karun lapsuuden kasvatti

Vanhempani olivat alkoholisteja. Meitä lapsia oli kaksi, minä ja neljä vuotta vanhempi siskoni Galja. Asuimme neuvostoaikaisessa parakissa, ja joka aamu heräsimme isän riitelystä ja kiroiluun. Jos hän sai rahaa, hän osti sillä viinaa ja joi viikkokausia. Koulussa siskoni ja minä olimme aina väsyksissä, sillä yöt kotonamme olivat rauhattomia ja unet jäivät vähiin. Ajan mittaan äidistämme tuli alkoholisti. Elämä oli yhtä rettelöintiä, ja elin jatkuvassa pelossa. Meillä ei tunnettu sanoja "minä rakastan sinua".

Korkeakouluajanani seurustelin erään miehen kanssa, ja päästäkseni painajaismaisista kotioloista halusin mennä naimisiin. Mies kuitenkin jätti minut, kun aloin odottaa lasta. Olin epätoivoinen ja aioin päättää päiväni hyppäämällä alas kerrostalon parvekkeelta,

kun jostain vierelleni ilmaantui nainen ja kysyi, mitä olin tekemässä. Itkin hänen olkaansa vasten, kunnes rauhoituin.

Lapseni syntyi, mutta sairasti kahdeksan kuukautta. En ymmärtänyt, miksi elän tai mistä syystä minua kohtasi kaikki tämä. En tuntenut Jumalaa ja vähitellen aloin juoda. Menin naimisiin, mutta juopottelimme mieheni kanssa niin, että välistä lapsikin unohtui.

Elämämme muuttui

Kylässämme alkoi käydä uskovia pitämässä tilaisuuksia. He puhuivat Jumalasta ja Jeesuksesta, mutta sydämeni pysyi sulkeutuneena. Erään kerran minulle tuli niin huono olo, että käsistäni ja jaloistani meni tunto. Kaaduin maahan ja huusin: "Herra, auta minua, pelasta minut!" Siitä lähti muutos elämässäni. En halunnut enää juoda, kiroilla tai käydä vieraissa.

Tehtäväni perheessä

Jumala johti minut uskovien luo, ja kävin hengellisissä tilaisuuksissa. Isäni oli jo kuollut, mutta rukoilin pitkään äitini ja mieheni puolesta. Jumala pelasti ja vapautti heidät. Äiti asuu nyt luonamme, ja sanoo usein: "Herra, anna minulle anteeksi se, miten ennen elin!" Kun nuorempi tyttäreni meni naimisiin ja alkoi odottaa lasta, pelättiin keskenmenoa. Jumala kuuli rukouksemme! Nyt tyttärellä on puolitoistavuotias terve poika.

Herra on tehnyt ihmeellisiä asioita elämässäni. Hän antoi minulle

le tehtävän perheessäni. Jos en olisi tullut Jumalan luo, en tiedä, miten meidän olisi käynyt. Kiitos Herralle kaikesta – armosta, rakkaudesta ja siitä, että hän on ollut aina kanssani, silloinkin, kun en vielä tuntenut häntä. Nyt tiedän, mitä Jumalan rakkaus on.

Julija Rozova

Julkaistu

- Jeesuksen elämä -kirjanen (1994)
- Uusi testamentti (2014), digi- ja audio-UT (2021)
- Joonan kirja (2021)

Ajankohtaista

- Sananlaskujen käännöksen tarkistaminen

**Vuorimarin kannatusviite
3081**

Valoa udmurttikyliin

Udmurttievankelista Valeri Pikulev on pysynyt uskollisena Jumalalta saamalleen kutsulle levittää ilosanomaa Jeesuksesta Kristuksesta. Hän on toiminut Iževskin helluntaiseurakunnan udmurttiryhmän pastorina jo kolme vuosikymmentä.

Teksti: Marja Kartano, Kuvat J. Rjabina, T. Tikka/RKI

Kuuntelin YouTubesta Valeri Pikulevin vuosi sitten Jagan-Dogjan kylässä, paikallisen seurakunnan 30-vuotisjuhlassa, pitämän puheen. Siinä hän kertoi tulleen uskoon 35 vuotta sitten, ja halunneensa heti raamattukoulun jälkeen mennä maaseutukyliin viemään udmurteille evankeliumia. Koska Valeri oli itse saanut kokea Jeesuksen muuttavan voiman elämässään, hänen sydäntään poltti tietoisuus kylissä asuvista udmurteista, jotka eivät ole kuulleet evankeliumia.

Minne pitäisi lähteä?

Tuolloin, uskonelämänsä alkuvaiheessa, Valeri meni kaupungin linja-autoasemalle, ja päätti ostaa lipun ensimmäisenä lähdösä olevaan bussiin. Näin hän tuli matkanneeksi Jagan-Dogjan kylään. Siellä Valeri tutustui paikallisiin johtohenkilöihin ja sai kutsun tulla puhumaan vanhus-tenpäivänä. Juhlapäivänä kylän kirjastossa oli koolla 30 ihmistä, joille Valeri luki Matteuksen evan-

keliumista Jeesuksen vertauksia ja vastasi kyläläisten kysymyksiin.

"Emme ole tienneet, millainen Jeesus on."

Siitä alkoivat viikoittaiset kokoukset Jumalan sanan ääressä, ja ihmisten sydämet alkoivat avautua evankeliumille. Jotkut iäkkäistä naisista sanoivat: "Miten olemmekaan eläneet – olemme jo siirtymässä ikuisuuteen, emmekä ole tähän asti tunteneet Jeesusta. Emme ole tienneet, millainen hän on."

Kyläläisten ihmetykseksi joidenkin mukana olleiden naisten elämässä tapahtui uskoontulon myötä suuri muutos.

Valerin sydän palaa edelleen evankeliumin julistukselle.

Valeri Pikulev

Julkaistu

- Raamattu (2013), digi- ja audio-UT (2015)
- VT:n apokryfiset eli deuterokanoniset kirjat (2016)
- Kertomuksia Lastenraamatusta (2020)
- Isä meidän -rukous ja valitut psalmit (2021)

Ajankohtaista

- Valikoitujen sananlaskujen julkaisu

Udmurtin kannatusviite 3117

Helsingin Raamatunkäännösinstituutin edustajat Ethnoarts-seminaarissa

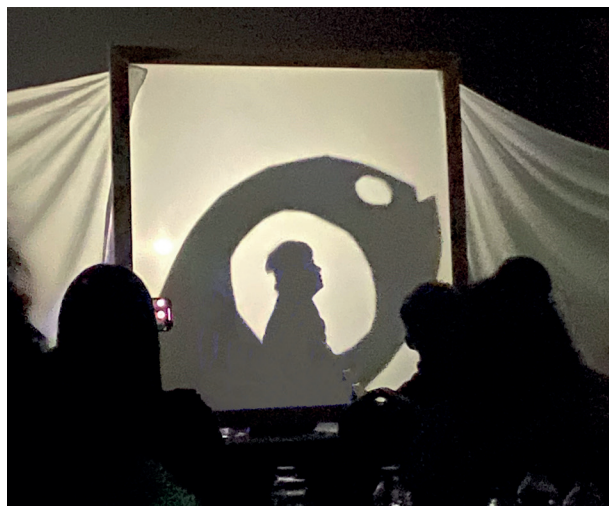
Raamatunkääntäjien Ethnoarts-seminaari keräsi yli 150 henkeä Turkin Antalyaan

Teksti: Marie Gumér, Kuvat: RKI Helsinki

Maaliskuussa 2024 Turkin Antalyassa pidettiin viikon mittainen Ethnoarts-seminaari, joka kokosi yli 150 henkeä eri puolilta Venäjää ja Itä-Eurooppaa oppimaan lisää raamatunkäännöstyöstä. Paikalla oli 37:n eri kansallisuuden edustajia, esimerkiksi abhaaseja, gagauzeja ja altailaisia. Seminaarikielinä käytettiin englantia ja venäjää.

Helsingin Raamatunkäännösinstituutista olivat mukana käännöstarkistajat Marja Kartano ja Anne Kuosmanen, komikääntäjä Nina Vattuleva miehensä Gennadin kanssa, udmurttiprojektin työntekijä Jele-na Rjabina, marikääntäjä Larisa Orzajeva, kaksi marievankelistaa, Anatoli Fadejev ja Tatjana Atlaškina, sekä RKI:n uusi työntekijä Marie Gumér.

Seminaarin tarkoituksena oli inspiroida raamatunkäännöstyötä tekeviä käyttämään Raamatun tekstejä monipuolisemmin, luovasti ja kuhunkin kulttuuriin sopivalla tavalla. Osallistujat pääsivät pohtimaan, millä tavoin kansallisilla taiteenlajeilla Raamatun kertomuksista voitaisiin tehdä käytännössä tutumpia. Taiteenlajeina voi olla vaikkapa näytelmä, tanssi, kuvataide tai musiikki. Esimerkkinä saimme nähdä Joonan tarinan varjokuvanäytelmänä karatšai-balkaarin kielellä.

Varjokuvanäytelmä Joonan kalan vatsassa

Oli tärkeää tutkia myös sitä, miten eri kulttuureista tulevat ihmiset pystyvät vastaanottamaan ja hyväksymään Raamatun sanoman. Sen syvälinen ymmärtäminen edellyttää kielen lisäksi tietoa kulttuurisesta, historiallisesta sekä maantieteellisestä kontekstista. Käännöstä voidaan mukauttaa vastaanottajakulttuuriin pienin keinoin, esimerkiksi puhumalla kukkuloista vuorien sijasta. Tämä voi olla tarpeen siksi, että joissakin kulttuureissa vuori-sana voi johtaa kuulijan ajattelemaan todella korkei-

Larisa Orzajeva lauloi mariiksi.

Marja Kartano ja Jelena Rjabina Antalyan maisemissa

ta vuoria ja jopa vuorikiipeilyä. Jotkut tarinat taas voivat nousta toisia tärkeämmiksi kulttuurisen kiinnostavuuden takia. Muslimin näkökulmasta tarina, jossa Jeesus tyynnyttää myrskyn, kertoo siitä, miten Jeesus voi antaa sisäisen rauhan.

Evankeliumi vastaa jokaiseen kulttuuriin

Kulttuurit perustuvat erilaisille maailmankatsomuksille, ja siksi Raamatun kääntäjien on tärkeä tunnistaa niissä vaikuttavia uskomuksia. Esimerkiksi kristillinen maailmankuva vastaisi seuraaviin kysymyksiin näin:

1. Miten maailma on syntynyt? – Jumala on luonut sen.
2. Keitä ihmiset ovat? – Ihmiset ovat Jumalan kuvia.
3. Mikä on ongelma maailmassa? – Ihmisen kapina Jumalaa vastaan.
4. Mikä on ratkaisu ongelmaan? – Jumalallinen pelastussuunnitelma.

Yksi luennoista käsitteli syyllisyys-, häpeä- ja pelkokulttuurien käsitteitä ja sitä, miten evankeliumi vastaa niistä jokaiseen.

Syyllisyyskulttuurin edustajille evankeliumi tulee todeksi siinä, että Jeesus on ottanut meidän syyllisyytemme omille harteilleen. Häpeäkulttuurissa Jumala poistaa häpeämme, sillä hän on antanut meille välimiehen, Jeesuksen, jonka kautta meidät hyväksytään Jumalan perheeseen. Pelkokulttuuriin Jumala vastaa täydellisellä rakkaudellaan, jonka hän on osoittanut Jeesuksessa: hän on voittanut ristillä kaiken pelon ja pahuuden.

Kansojen paljous

Seminaarin lopuksi järjestettiin kulttuuri-ilta, jossa eri kansallisuudet pääsivät esiintymään omalla kielellään kauniissa kansanpuvuissa. Suomalais-ugrilaisista Vattulevit esittivät komilaisen tanssin, Jelena Rjabina udmurtinkielisen kappaleen, Larisa

Orzajeva ja Tatjana Atlaškina marilaista laulua ja tanssia sekä me suomalaiset Pohjalaisen uskontunustuksen.

Illan lopussa yksi osallistujista luki Ilmestyskirjasta:

Tämän jälkeen minä näin suuren joukon ihmisiä, joita ei kukaan voinut laskea, kaikista kansanheimoista, sukukunnista, kansakunnista ja kielistä. He seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä yllään pitkät, valkeat vaatteet ja käsissään palmunoksat ja huusivat voimakkaalla äänellä: "Pelastus tulee meidän Jumalaltamme, joka istuu valtaistuimella, ja Karitsalta!" (Ilm. 7:9–10)

Kun seminaarisalissa katsoi ympärilleen, pystyi todella tuntemaan pienen palan taivasta.

Vattulevit esittivät komilaisen tanssin.

Raamatun sanaa sukukansoillemme

Raamatunkäännösinstituutti (RKI)

aloitti vuonna 1973 Tukholmassa uudelleenpainatus- ja käännöstyön Venäjän vähemmistökielten parissa. RKI:n Helsingin osasto perustettiin vuonna 1983 koordinoimaan kahdentoista suomalais-ugrilaisen kielen käännös-hankkeita. Se tekee yhteistyötä Yhtyneitten Raamattuseurojen, Wycliffe Raamatunkääntäjien, paikallisten seurakuntien, eri kirkkojen ja tieteellisten laitosten kanssa. Varat käännöstyöhön saadaan yksityishenkilöiltä, seurakunnilta, Avainmedialta ja muilta lähetysjärjestöiltä.

Julkaisutilanne

RKI on julkaissut Uuden testamentin kymmenellä kielellä – udmurtiksi, livvinkarjalaksi (aunuksenkarjalaksi), ersämordvaksi, vepsäksi, mariksi, komiksi, vienankarjalaksi, vuorimariksi, mokšamordvaksi, komipermjakiksi – ja koko Raamatun udmurtiksi sekä komiksi. Raamatunosia ja lastenkirjoja on julkaistu kahdellatoista suomalais-ugrilaisella kielellä. Raamatun tekstejä on myös äänitetty edellä mainituilla kielillä.

Työn alla

on Raamatun valmistuminen mariksi ja ersämordvaksi sekä Vanhan testamentin osien saaminen niille kielille, joilla on Uusi testamentti. Hantiksi ja mansiksi julkaistaan yksittäisiä raamatunkirjoja sekä lastenmateriaalia. Uusintapainoksia otetaan tarvittaessa, ja käännöksiä julkaistaan sähköisessä muodossa teksti- ja äänitiedostoina.

Kielisukulaistemme tarvitsevat Jumalan sanaa omalla äidinkielellään

Raamatunkäännöstyö sukukansojemme parissa kantaa hyvää hedelmää. Voit olla mukana esirukouksin ja tekemällä lahjoituksen haluamallasi projektille. **Lahjoitusviitteet löytyvät lehden artikkelien lopusta.**

Kiitos tuestasi!

Pankkiyhteys: Nordea
FI77 2065 1800 0179 11

MobilePay™
19788

Digilehti

rki.fi

